

Sevärdheter i ekoparken och dess närhet

- 1 Geijaurvallen** är Mausjaure skogssamebys vackert belägna sommarviste intill sjön Geijjure. Än idag sker kalvmärkning här årligen runt midsommartid. Besök det genuina och mysiga vistet där timmerhagar, timmerkåtor och stolpbo-dar står.
- 2 Tallnatskogen** invid Geijaurmyran har tallar med den aktningsvärda åldern av 400 år. Här finner vedinsekterna lämpliga träd att genomborra och på marken ligger ett stort antal lågor.
- 3 Sotberget**, inbjuder till en spektakulär vy över hela ekoparken. Här kan du slå dig ner och njuta på den vackra stenbänken som uppfördes 2009 till minne av invigningen av Ekopark Ledfat.
- 4 I granurskogen** mellan Sotberget och Ledvatfsjället växer de för ekoparken så karakteristiska hänglavsdraperade gammelgranarna. Kryp in under grankjolarna eller leta efter någon av de riktigt sällsynta vedsvamparna urskogsporing och grantickeporing.
- 5 Gaikagerke eller ekostenen** som den också kallas, är en gammal samisk offerplats (seita). Offerstenen eller seiten sägs stå på platser där avståndet mellan andarna och människorna är mindre. Offergåvan kunde bestå av en utvald ren, ett smycke eller något annat värdefullt. Offerades en ren strök man dess blod på stenen för att bringa lycka och framgång i renskötsel.
- 6 Ledvatfsjället**, är det största bergsmassivet i ekoparken. Toppen når hela 727 meter över havet och utgör därmed den högst belägna platsen bland alla Sveaskogs 36 ekoparker.
- 7 Hungerträsket** är samernas vackra fiskesjö. Här finns en mysig stuga där du kan gå in och rasta eller sova över natten. Nära stugan finns flera historiska lämningar i form av en gammal dammvall, härd och några husgrunder.
- 8 Jan-Svensamössans naturreservat** är till stor del en bergsknalle som sägs ha fått sitt namn efter en berättelse om nybyggaren Jan Svensson i Avaviken som en midsommarnatt i början av 1800-talet glömde sin fårskinnsmössa på toppen och sen aldrig återfann den.
- 9 Akkajaure** heter två sjöar som du kan vandra mellan längs en ås och betrakta sjö- och myrlandskapet runtomkring. Du kan också söka efter historiska lämningar i närheten. Nordväst om Akkajaure vid koordinaterna 7282023/1624852, finns en tjärdal och en härd.

- Information
- Fornlämning
- Utsikt
- Skoterled
- Sevärdhet
- Vatten
- Bebyggelse
- Skog
- Sankmark/myr
- Öppen mark
- Kalfjäll/fjällhed
- Mark utanför ekoparken
- Riksväg
- Väg > 7 m
- Väg < 5 m
- Enskild väg
- Enskild sämre väg
- Järnväg
- Skoterled
- Stigar/leder
- Vattendrag

© Lantmäteriet.
Ärende nr MS2008/07842.

Ekopark Ledfat

0 1 2 3 4 5 km

Allemansrätten – frihet under ansvar!

Allemansrätten är en förmån som tillåter att vi rör oss fritt i skog och mark så länge vi tar hänsyn till växt- och djurlivet. Grundregeln är att inte störa – inte förstöra. Du får gärna tälta något dygn, plocka icke fridlysta blommor, svamp och bär. Du får även elda om det inte finns risk för brand, men glöm inte att släcka ordentligt efteråt. Mer information om allemansrätten kan du få av Naturvårdsverket på www.allemansratten.se

Vad är en ekopark?

En ekopark är ett större sammanhängande skogslandskap med höga naturvärden och naturvårdsambitioner. En ekopark är minst 1000 hektar stor och minst 50 procent av den produktiva skogsmarken används som naturvårds-areal. I ekoparkerna styr de ekologiska värdena över de ekonomiska.

Detta är Sveaskog

Sveaskog är Sveriges ledande skogsföretag. Vi säljer timmer, massaved och biobränsle. Dessutom jobbar vi med markaffärer och utvecklar skogen som en plats för fiske, jakt och andra naturupplevelser. Skogen är kärnan för oss och vi tar ett stort ansvar för att driva utvecklingen, även genom att bidra till nya sätt att använda träprodukter och skogsmarken. I allt vi gör värnar vi en hållbar utveckling. Vi omsätter drygt 7 miljarder kronor och är ca 730 anställda. Vi ägs av svenska staten.

För mer information:

www.sveaskog.se eller Sveaskogs kundcenter 0771-787 100

SVEASKOG

MIXED SOURCES Produktgrupp från välisrödda skogar och annat kontrollerat ursprung
www.fisc.org Cert no. SGS-COC-004069

West Studios • Foto: Torbjörn Lillja/N (omslag: lodjur), Johan Ekenstedt, Tjbert Stenman, Malin Weiland, Leif Öster • Tryck: Atta.45 Tryckeri AB • Mars 2009

Ekopark
Ledfat

SVEASKOG

Välkommen till Ekopark **Ledfat** och Sveaskog

Mitt i Lappland, cirka 4 mil väster om Arvidsjaur ligger Ekopark Ledfat – lodjurens och granurskogens ekopark. Här finns allt från skuggiga granurskogar till Ledvattsfjällets solbelysta högplatå. I Ekopark Ledfat kan du antingen sjunka ner i de mjuka mossbäddarna och plocka blåbär, lyssnande till bäckens porlande, eller ta dig upp på fjällplatån och njuta av en vidunderlig utsikt. I ekoparken ryms alla, från vår enda vildkatt det skygga lodjuret, till vedsvampar, hackspettar, tamrenar och inte minst myggen. Här har vår nordliga ursprungsbefolkning, samerna, brukat markerna sedan urminnes tider och gör så än idag. Kom hit och upplev en riktig vildmark.

Sveaskogs ekoparker – för naturen och människan

Sveaskogs ekoparker är stora sammanhängande landskap med höga naturvärden och naturvårdsambitioner. Här arbetar vi för att bevara, åter skapa och utveckla höga naturvärden. Minst hälften av den produktiva skogsmarken används för naturvård. Skogsbruk bedrivs i de flesta ekoparker, men anpassas till områdets natur- och kulturvärden. Ekologiska värden styr över ekonomiska, och samtidigt sätts skogens betydelse för friluftslivet och människans välbefinnande i centrum. Sveaskog utvecklar sammanlagt 36 ekoparker runt om i landet. Tillsammans med Skogsstyrelsen tecknar vi särskilda naturvårdsavtal för samtliga ekoparker, som säkrar ett långsiktigt skydd för natur- och kulturvärden. Ekopark Ledfat invigdes den 2 april 2009 och blev Sveaskogs 24:e ekopark.

Ekoparken bevarar och förändrar

För att bevara den biologiska mångfalden krävs flera olika metoder, från aktiv skötsel till orördhet. Många hotade arter trivs i gamla orörda urskogar, där tiden får ha sin gilla gång och skogen sitt naturliga förlopp. I dessa urskogar är det de snötyngda grenarna som skapar brott på träden och döda kvistar på marken samt vinden som låter träden falla. I Ekopark Ledfats höglänta terräng finns ett unikt granurskogsområde som vi vill bevara. Därför lämnas hela 88 % av ekoparken för fri utveckling. I den övriga delen fortsätter vi att bruka marken men med förstärkt hänsyn, vilket till exempel kan innebära att man arbetar med att sammanbinda områden för att skapa korridorer för känsliga, hotade arter. Tabellen visar Sveaskogs långsiktiga naturvårdsambitioner för ekoparken.

Naturvårdssatsningen i Ekopark Ledfat			
Naturtyper med höga naturvärden	Utgångsläge 2009	Restaurering	I framtiden
Grannaturskog	86,0 %	1,5 %	87,5 %
Lövrök barmaturskog	0,4 %	0,3 %	0,7 %
Tällnaturskog	1,1 %	–	1,1 %
Summa skog med höga naturvärden	87,5 %	1,8 %	89,3 %

Ekopark Ledfat omfattar cirka 7 900 hektar, varav 4 400 hektar är skogsmark. Med naturreservat och den hänsyn som lämnas i produktions-skogen blir den totala naturvårdsarealen 91,3 %.

Gamla granskogar

I Ekopark Ledfat finns det gott om riktigt gamla granskogar. I dessa naturskogar är marken näringsrik och hyser ett stort antal olika mossor och lavar. Här växer blåbärsris, ormbunkar och olika örter som till exempel skogsnäva. Tidens tand och naturens egna förlopp har format skogen och gjort den attraktiv för en mängd rödlistade svampar. Bland dessa kan du finna den starkt hotade urskogsporingen (*Antrodia infirma*) och grantickeporingen (*Skeletocutis chrysellae*). Båda dessa arter växer bara i äldre skogar av naturskogskaraktär, där det finns gott om grova lågor som är i olika föruttnelsestadier.

Kyligt väder på Klemmetmyran

Djurlivet

Den branta, bergiga skogsterrängen i Ekopark Ledfat gör att Sveriges enda vildkatt, det skygga lodjuret (*Lynx lynx*), här finner en fristad. Ett lodjurs revir är upp till en kvadratmil stort och därför har stora sammanhängande skogsområden, som ekoparker, stor betydelse för dess överlevnad.

Vid ekoparkens rena fiskrika vattendrag kan du skåda fågeln salskrake eller se uttern i sin jakt på föda. Vandrar du in i gammelskogen finner du hackspettshål i träden, kanske gjorda av den tretåiga hackspetten. Även fåglar som lavskrika, fjällvråk, fiskgjuse och lappmes, samt en av våra allra största rovfåglar, kungsrörnen med sitt vingspann på över två meter, lever här.

Lågfjällsplatå

Terrängen i ekoparken, som ligger mellan 460–727 meter över havet, är höglänt. Ett flertal toppar sträcker sig upp ur det gröna skogslandskapet och erbjuder vandraren och skoteråkaren fantastiska vyer. Den högsta toppen utgörs av Ledvattsfjället, som med sina 727 meter över havet utgör den högst

belägna platsen bland alla Sveaskogs 36 ekoparker. Här ovan trädgränsen domineras landskapet av fjällhed med typiska fjällväxter som ribbär, krypljung, vanlig ljung och kråkris. Om hösten fullkomligt brinner fjällplatån, då ripsiset bildar en vacker eldröd matta.

Jakt och friluftsliv

På vintern när snön knarrar och snökristallerna gnistrar färdas du genom ekoparken på skoterleden som korsar sjön Hungerträsket, vidare upp i granurskogen mot Ledvattsfjället. När du passerar Hungerträsket, ta en paus i stugan som är öppen för allmänheten.

Sommartid vandrar du enkelt upp på Sotberget via den bommade vägen som utgår från Geijejaurvägen, knappt två kilometer sydost om informationstavlan vid E45:an. Väl uppe har du en vidunderlig utsikt över hela ekoparken och kan slå dig ner på ekoparksbänken som är ett minne från invigningen 2009.

Flera olika jaktlag arrenderar mark inom ekoparken och hos några av dem kan man lösa jaktkort på småvilt.

Renskötsel

Den samiska kulturen och renskötseln är intimt sammankopplade och har under tusentals år utvecklats från jakt på vildren till dagens renskötsel. I Arvidsjaur kommun finns tre skogs-samebyar varav Mausjaur har sitt sommarbetesland i Ekopark Ledfat. Vintertid finns renarna kring Jörn i Västerbotten, men återvänder i slutet av april eller början av maj till sitt vår- och höstland kring sjön Mausjaur. Den årliga kalvmärkningen, runt midsommartid, görs vid huvudvistet Geijaurvallen invid sjön Geijjure. Där finns timmerkåtor, stolpbod (aite), timmerhagar och en utsiktstall som förr användes för att övervaka renarna.

Samisk kultur och skogshistoria

Den skogssamiska kulturen har vuxit fram och etablerats i dessa trakter sedan långt tillbaka. Ett flertal fornlämningar som visten, härदार (eldstäder) och en samisk offerplats (seitar) vittnar om det. Vid offerplatsen, som ligger i dalgången mellan Ledvattsfjällets två toppar, ligger offerstenen Gaikagerke (ekostenen) som du bör närma dig med respekt. Offerriten var en del i religionsutövandet och skulle bringa lycka och framgång i renskötseln, jakten och fisket. I området finns även andra lämningar i form av tjärदार, dammvallar och en gammal kvarn vid Hötjärnbäcken.

Betande ren

Vy från Sotberget

Matpaus i timmerkåta

Stolpbod (aite)

Lodjursspår

Vackra kartlavar